

Margarida Xirgu

Il·lustració: MERCÈ CANALS

Només entrar a classe, la Lluïsa ens ha fet venir pressa: «Vinga, nens, afanyeu-vos, que se'ns ha girat feina!» La veritat és que ja fa alguns dies que estem molt atrafegats, muntant entre tots una obra de teatre. Però avui és especial: farem l'últim assaig abans que els pares ens vegin dalt l'escenari, tots guarnits amb les disfresses de paper pinotxo, de paper xarol, de fils de llana i de cel·lofana de molts colors.

De primer, la Lluïsa —suposo que ja us heu adonat que la Lluïsa és la nostra professora— ens va fer xerrar i xerrar per bastir la història. Ens deia que totes les idees eren bones i que ja veuríem quina obra tan sensacional en sortiria. Després vam inventar-nos el vestuari i a les classes de plàstica l'hem anat preparant. M'agrada com ha quedat, amb totes aquestes coloraines!

Després, la Lluïsa ens va dir quin personatge fariem cadascun de nosaltres. La Clàudia i jo ens hem hagut d'aprendre un text molt llarg i difícil: quan ella calla, jo començo a parlar, i quan jo acabo una frase ella en comença una altra. Així durant una bona estona, no us penseu!

El primer dia que el vam dir en veu alta, la Lluïsa ens va felicitar d'una manera molt estranya: «Quin parell de Xirgus esteu fetes!» «Quèèèèè? Un parell de Xirgus? I això què vol dir?» Caram, aquesta Lluïsa en diu algunes de l'alçada d'un campanar!

L'aclariment va venir de seguida: MARGARIDA XIRGU va ser una artista de teatre que va tenir molt d'èxit a principi del segle passat. «Això ens cau un pèl lluny», vaig pensar, i quan estava a punt de dir-ho vaig adonar-me que la Lluïsa ja s'havia embalat i no tenia ni fre ni aturador. La Xirgu, a més de simpàtica, mostrava un gran talent i el públic l'aplaudia molt entusiasmat al final de cada actuació. Les sales de teatre se la disputaven i els autors escrivièen obres a la seva mida: els agradava la seva naturalitat i la seva frescor dalt l'escenari, cosa poc freqüent a l'època.

Va tenir molt d'èxit fent teatre en català, fins que es va decidir a fer-ne en castellà. Va actuar arreu de l'Estat i també a l'Amèrica del Sud, i va ser precisament estant de gira per aquell continent que va esclatar la guerra civil espanyola. D'entrada, va decidir quedar-se a l'Argentina, per tornar quan acabés la guerra, però això no va poder ser, perquè el nou govern de Franco li ho va prohibir.

Aquesta part de la història m'ha semblat molt trista, però penso que se'n va sortir bé, perquè era forta i tenia les coses clares: «No somiar, no esperar, no creure en alguna cosa..., és com no existir», deia. I aquesta frase sí que m'ha semblat sensacional, potser tant com la nostra obra.

